

ISSN 2410-7484

Т. 23, 1 (88)' 2017

Науково-практичний журнал

АРХІВ

ПСИХІАТРІЇ

ARKHIV PSYKHIATRII

Vol. 23, no. 1 (88)' 2017

WWW.UNDISSPN.ORG.UA

АРХІВ ПСИХІАТРІЇ • АРХИВ ПСИХИАТРИИ • ARCHIVES OF PSYCHIATRY

Науково-практичний журнал
Том 23, № 1 (88) '2017

Заснований у листопаді 1995 р. (виходить 4 рази на рік)

Головний редактор І. Я. Пінчук
Заступник головного редактора О. О. Хаустова
Відповідальний секретар І. Ф. Здорик

Редакційна колегія

Ц. Б. Абдряхімова, Л. О. Булахова, О. О. Древіцька, І. А. Марценковський, О. П. Олійник, О. С. Осуховська, В. Я. Пішель, М. Ю. Полив'яна, С. Г. Полшкова, О. А. Ревенок, Н. М. Степанова, С. І. Табачников, Є. М. Харченко, О. С. Чабан, С. С. Шум, О. В. Цюмік

Редакційна рада

К. В. Аїмедов (Україна), Х. Бергер (Німеччина), В. С. Бітенський (Україна), П. В. Волошин (Україна), Н. О. Дзеружинська (Україна), С. К. Євтушенко (Україна), Б. Б. Івнев (Україна), З. Каспер (Австрія), О. Г. Князевич (Україна), Г. М. Кожина (Україна), І. Куценко (США), О. А. Левада (Україна), І. В. Лінський (Україна), М. В. Маркова (Україна), Н. О. Марута (Україна), Р. А. Моїсеєнко (Україна), О. К. Напреєнко (Україна), М. М. Пустовойт (Україна), Н. Г. Пшук (Україна), П. Ринков (Білорусь), Р. Ван Ворен (Нідерланди), Н. Скокаускас (Норвегія), О. Ю. Табачников (Україна), Д. Томас (США), Л. М. Юр'єва (Україна), О. О. Фільц (Україна), В. В. Чайковська (Україна), Д. Угрін (Великобританія), В. Фрідмонт (США)

Засновник

Український НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16431-4903 ПР від 15.02.2010 р.

Журнал «Архів психіатрії» внесений до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за галузями медичних наук (наказ Міністерства освіти і науки України 09.03.2016 №241).

Журнал представлений у міжнародній базі даних Google Scholar.

Адреса редакції

Україна, 04080, м. Київ, вул. Фрунзе, 103
Український НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України
Тел./факс: (044) 503-87-80
e-mail: jar.ukraine@gmail.com, www.undisspn.org.ua

Видавець

ТОВ «Медікс Груп»
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20786-10586 ПР від 13.06.2014 року, видане Міністерством юстиції України

Адреса видавця

03169, м. Київ, вул. Московська, 44/1, оф. 35
тел. (044) 246-09-60
e-mail: info@health-medix.com

Дизайн і верстка: ТОВ «Медікс груп»

Затверджено до друку Вченою радою УкрНДІ ССПН МОЗ України (протокол засідання № 3 від 15.03.2017 р.).
Надруковано ТОВ «Джулія принт», 03057, м. Київ, вул. Довженка, 3
Формат 60x84/8. Друк офс. Папір офс. Гарнітура «Minion Pro».
Обл.-вид. арк. 24,75. Ум.-друку арк. 23,79. Наклад 500 прим. Зам. № 192.

Редакція може публікувати матеріали, не розділяючи точки зору авторів.
За достовірність фактів, цитат, імен, географічних назв та інших даних відповідають автори. Статті з позначкою* публікуються на правах реклами. Цілковите або часткове копіювання у будь-який спосіб матеріалів, опублікованих у цьому виданні, допускається лише за письмового дозволу редакції.
Рукописи не повертаються і не рецензуються. Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

© Український НДІ соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України, м. Київ, 2017.

**ПСИХОЛОГІЧНА ТА ПСИХІАТРИЧНА ДОПОМОГА
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ
І ГРОМАДСЬКОМУ НАСЕЛЕННЮ В УМОВАХ ВІЙНИ**

I. Я. Пінчук, Ю. В. Ячник, А. К. Ладик-Бризгалова, Л. О. Булахова
ПСИХОЛОГІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ І СОЦІАЛЬНА
ІНТЕГРАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ В УКРАЇНІ 6

КЛІНІЧНА ПСИХІАТРІЯ

О. О. Хаустова
ЛІКУВАННЯ РЕЗИСТЕНТНОЇ ДЕПРЕСІЇ:
СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ 11

О. П. Романів, М. А. Устюгова
ОСОБЛИВОСТІ АУТОАГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ
У ПАЦІЄНТІВ ЗАКАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ
З ДЕПРЕСИВНИМ РОЗЛАДОМ 23

І. І. Анікіна
ДИЗАЙН ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ
ВАРІАНТІВ НЕПСИХОТИЧНИХ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ
У ЖІНОК, ХВОРИХ НА РАК МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ,
ПІСЛЯ МАСТЕКТОМІЇ 28

В. О. Бедлінський
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕПРЕСІЇ
У ХВОРИХ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВУ
ТРАВМУ, ТА У ПАЦІЄНТІВ З ЕНДОГЕННИМИ
АФЕКТИВНИМИ РОЗЛАДАМИ НАСТРОЮ 33

МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЯ

О. Л. Лизак
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНОМОВНОЇ ВЕРСІЇ
АЛЬТЕРНАТИВНОЇ СИСТЕМИ СТАНДАРТНИХ
КАТЕГОРІЙ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТЕМИ КОНФЛІКТНИХ
СТОСУНКІВ (ЦТКС-ЛУ) ДЛЯ ОЦІНКИ ПАТЕРНИВ
СТОСУНКІВ ПАЦІЄНТІВ ПІД ЧАС СТАЦІОНАРНОЇ
ПСИХОТЕРАПІЇ 37

В. І. Пономарьов, О. В. Самоїлова
ПОКАЗНИКИ РІВНІВ СУЇЦИДАЛЬНИХ РИЗИКІВ
У ДІТЕЙ-ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З ПРОЯВАМИ
ПОСТТРАВМАТИЧНИХ СТРЕСОВИХ РОЗЛАДІВ 45

О. В. Ткаченко
ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ
ДІАБЕТ 2 ТИПУ СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ ТЯЖКОСТІ 52

СУДОВА ПСИХІАТРІЯ

О. П. Олійник
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ
УСПІШНОЇ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ
СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНИХ ПАЦІЄНТІВ 56

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ
УЧАСТЮ
«ПСИХІАТРІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ: ПРОБЛЕМИ ТА
ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ», 27-29 КВІТНЯ 2017 Р., М. КИЇВ
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ**

Д. І. Бойко, Л. В. Животовська, Г. Т. Сонник
ФАКТОРИ СУЇЦИДАЛЬНОГО РИЗИКУ У ПАЦІЄНТІВ
З ПЕРШИМ ЕПІЗОДОМ ПСИХОЗУ 61

Л. О. Герасименко
ФАКТОРИ ПСИХОТРАВМИ У ЖІНОК
З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ 62

**PSYCHOLOGICAL AND PSYCHIATRIC ASSISTANCE
TO MILITARY MEN
AND CIVILIANS DURING WARTIME**

I. Ya. Pinchuk, Yu. V. Yachnik, A. K. Ladyk-Bryzgalova, L. O. Bulakhova
PSYCHOLOGICAL RECOVERY AND SOCIAL
INTEGRATION OF VETERANS IN UKRAINE 6

CLINICAL PSYCHIATRY

O. O. Khaustova
TREATMENT OF RESISTANT DEPRESSION:
THE CURRENT STATE OF THE PROBLEM
AND PROSPECTIVE THERAPEUTIC TRENDS 11

O. P. Romaniv, M. A. Ustyugova
FEATURES OF AUTOAGGRESSIVE BEHAVIOR
OF PATIENTS WITH DEPRESSIVE DISORDER
IN TRANS-CARPATHION REGION 23

I. I. Anikina
DESIGN AND METHODOLOGY OF THE STUDY
OF THE VARIANTS OF NON-PSYCHOTIC
MENTAL DISORDERS IN WOMEN
WITH BREAST CANCER AFTER MASTECTOMY 28

V. O. Bedlinskyi
COMPARATIVE ASSESSMENT OF DEPRESSION
IN PATIENTS AFTER TRAUMATIC BRAIN INJURY
AND PATIENTS WITH ENDOGENOUS
AFFECTIVE MOOD DISORDER 33

MEDICAL PSYCHOLOGY AND PSYCHOTHERAPY

O. L. Lyzak
USING THE UKRAINIAN VERSION
OF THE ALTERNATIVE SYSTEM
OF THE STANDARD CATEGORIES
OF THE CORE CONFLICTUAL RELATIONSHIP THEME
(CCRT-LU) FOR EVALUATION OF RELATIONSHIP
PATTERNS OF INPATIENTS DURING PSYCHOTHERAPY 37

V. I. Ponomarov, O. V. SamoiloVA
INDICATOR OF THE LEVEL OF SUICIDAL RISK
OF INTERNALLY DISPLACED CHILDREN WITH
MANIFESTATIONS OF POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER ... 45

O. V. Tkachenko
PERSONALITY CHARACTERISTICS OF PATIENTS WITH
THE MODERATE SEVERITY 2ND TYPE DIABETES MELLITUS ... 52

FORENSIC PSYCHIATRY

O. P. Oliinyk
ORGANIZATIONAL AND LEGAL FOUNDATIONS
OF SUCCESSFUL REINTEGRATION OF FORENSIC
PSYCHIATRIC PATIENTS 56

**ANNUAL PSYCHIATRY INTERNATIONAL CONFERENCE
PSYCHIATRY OF THE XXI CENTURY:
ISSUES AND INNOVATIVE DECISIONS
27-29 APRIL 2017, KYIV
ABSTRACTS**

D. I. Bojko, L. V. Zhyvotovska, G. T. Sonnik
SUICIDE RISK FACTORS IN PATIENTS
WITH FIRST EPISODE OF PSYCHOSIS 61

L. O. Herasymenko
FACTORS OF PSYCHOLOGICAL TRAUMA
IN WOMEN WITH POSTTRAUMATIC STRESS DISORDER 62

<i>Т. Ю. Ільницька</i> РОЛЬ РОЗЛАДУ З ДЕФІЦИТОМ УВАГИ ТА ГІПЕРАКТИВНІСТЮ У ПРЕМОРБІДІ ПРИ ПСИХІЧНІЙ ТРАВМІ	63	<i>T. Yu. Ilynska</i> ADHD ROLE IN PREMORBIDE AFTER THE POSTTRAUMATIC STRESS	63
<i>І. В. Калугин, Е. А. Хаустова</i> ПРОБЛЕМА ПРИВЕРЖЕННОСТИ К ТЕРАПИИ У ПАЦИЕНТОВ ГЕРОНТОПСИХИАТРИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ	64	<i>I. V. Kalugin, O. O. Khaustova</i> THE PROBLEM OF COMMITMENT TO THERAPY IN GERONTOPSIHYATRIC PATIENTS	64
<i>С. С. Кирилюк, А. В. Борщевська</i> ШКІЛЬНА ДЕЗАДАПТАЦІЯ: СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ	66	<i>S. S. Kyrylyuk, A. V. Borshchevska</i> SCHOOL EXCLUSION: THE MODERN CONTEXT	66
<i>О. А. Козерацька</i> СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНА ОЦІНКА ОСІБ, ЯКІ СКОЇЛИ ПРАВООПОРУШЕННЯ НА СЕКСУАЛЬНОМУ ПІДГРУНТІ.....	69	<i>O. A. Kozeratska</i> FORENSIC PSYCHIATRIC EXAMINATION OF THE PERPETRATORS OF SEXUAL CRIMES	69
<i>В. А. Курило</i> ИНДИВИДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПСИХИЧЕСКИ ЗДОРОВЫХ ЖЕНЩИН, СУПРУГИ КОТОРЫХ СТРАДАЮТ РАССТРОЙСТВОМ ЛИЧНОСТИ.....	71	<i>V. A. Kurilo</i> INDIVIDUAL PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF MENTALLY HEALTHY WOMEN, WHOSE SPOUSES SUFFER FROM PERSONALITY DISORDER	71
<i>І. С. Майдан</i> ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ ПЕРЕДМЕНСТРУАЛЬНОГО ПЕРІОДУ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ	72	<i>I. S. Maydan</i> MENTAL DISORDERS IN PREMENSTRUAL PERIOD: A CONTEMPORARY VIEW AT THE PROBLEM.....	72
<i>О. П. Олійник</i> ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ ВНАСЛІДОК ВЖИВАННЯ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН В СУДОВО-ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	73	<i>O. P. Oliinyk</i> MENTAL DISORDERS DUE TO PSYCHOACTIVE SUBSTANCE USE IN FORENSIC EXPERTISE.....	73
<i>І. Я. Пінчук, О. В. Колодежний, О. О. Древіцька, О. М. Мишаківська, І. Ф. Здорик</i> ПСИХІАТРИЧНІ ЦЕНТРИ ДЕННОГО ДОГЛЯДУ – ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	74	<i>I. Ya. Pinchuk, O. V. Kolodezhny, O. O. Drevitska, O. M. Myshakivska, I. F. Zdoryk</i> PSYCHIATRIC DAYCARE CENTERS – A PERSPECTIVE COURSE OF MENTAL HEALTHCARE.....	74
<i>В. Я. Пішель, М. Ю. Полів'яна, К. В. Гузенко</i> КЛІНІЧНИЙ ПОЛІМОРФІЗМ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ В УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ.....	75	<i>V. Ya. Pishel, M. Yu. Polyviana, K. V. Guzenko</i> CLINICAL POLYMORPHISM OF POST-TRAUMATIC STRESS DISORDERS AT PARTICIPANTS IN THE ATO.....	75
<i>Н. Г. Пшук, О. О. Белов</i> ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНОГО ПАТОМОРФОЗУ ЦИРКУЛЯРНИХ ДЕПРЕСИВНИХ РОЗЛАДІВ ..	76	<i>N. G. Pshuk, O. O. Belov</i> FEATURES OF SOCIO-DEMOGRAPHIC PATHOMORPHOSIS OF CIRCULAR DEPRESSIVE DISORDERS	76
<i>Н. Г. Пшук, А. О. Камінська</i> ПОРІВНЯЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ БАЗИСНИХ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ХВОРИХ НА АФЕКТИВНІ РОЗЛАДИ ТА ЇХ РЕФЕРЕНТНИХ РОДИЧІВ	77	<i>N. G. Pshuk, A. O. Kaminska</i> COMPARATIVE FEATURES OF BASIC COPING-STRATEGIES IN PATIENTS WITH AFFECTIVE DISORDERS AND THEIR REFERENCE RELATIVES	77
<i>А. М. Скрипніков, К. В. Гринь, Я. П. Мартиненко</i> ТЕРАПЕВТИЧНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ СТРЕСОВИХ РОЗЛАДІВ ТА РОЗЛАДІВ АДАПТАЦІЇ	79	<i>A. M. Skrypnikov, K. V. Gryn', I. P. Martynenko</i> THERAPEUTIC ASPECTS OF TREATMENT OF POST-TRAUMATIC STRESS DISORDERS AND ADAPTATION DISORDERS.....	79
<i>Г. Т. Сонник, О. В. Погорілко, Л. А. Боднар, Е. В. Шиндер</i> БІОРИТМОЛОГІЧНА ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ У ХВОРИХ НА ДИСОЦІАТИВНІ РОЗЛАДИ.....	80	<i>G. T. Sonnik, O. V. Pogorilko, L. A. Bodnar, E. V. Shynder</i> BIORHYTHMOLOGICAL INDIVIDUALITY IN PATIENTS WITH DISSOCIATIVE DISORDERS	80

А. М. Скрипніков¹, К. В. Гринь^{1,2}, Я. П. Мартиненко²

ТЕРАПЕВТИЧНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНИХ СТРЕСОВИХ РОЗЛАДІВ
ТА РОЗЛАДІВ АДАПТАЦІЇ

¹Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

²Полтавська обласна клінічна психіатрична лікарня імені О. Ф. Мальцева, м. Полтава
ekaterina.grin@mail.ru

Актуальність. Посттравматичні стресові розлади (ПТСР) та розлади адаптації (РА) є однією з найчастіших і найнесприятливіших форм психічних порушень у осіб, які пережили життєво небезпечні ситуації, вони займають центральне місце в числі так званих нових пограничних психічних розладів, які почали виокремлювати в останнє десятиліття. Переважна кількість бійців, які брали участь у бойових діях, страждають на вказану психічну патологію. Але, на жаль, велика їх кількість вчасно не направляється до психіатричних стаціонарів, що, при відсутності адекватної та необхідної спеціалізованої медичної допомоги, призводить до погіршення психічного стану.

Метою роботи було проаналізувати терапевтичні стратегії при лікуванні пацієнтів з посттравматичними стресовими розладами та розладами адаптації.

Матеріали та методи. За умови отримання інформованої згоди було обстежено 56 пацієнтів – учасників бойових дій (АТО), які страждали на посттравматичний стресовий розлад та розлади адаптації. Ці особи перебували на стаціонарному лікуванні в Полтавській обласній клінічній психіатричній лікарні імені О. Ф. Мальцева у період з 2014 по 2015 рік. У процесі обстеження та лікування всіх пацієнтів було поділено на дві клініко-діагностичні групи за критерієм призначення антидепресанту. При призначенні лікування керувалися уніфікованим клінічним протоколом первинної, вторинної та третинної медичної допомоги «Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад» (Київ, 2016), а також методичними рекомендаціями з діагностики, лікування та профілактики медико-психологічних наслідків бойових дій у сучасних умовах (Харків, 2014).

До I клінічної групи увійшли 28 (50 %) обстежених з посттравматичним стресовим розладом та розладами адаптації, до II групи також увійшли 28 (50 %) пацієнтів з вказаними розладами. Пацієнти I групи в якості антидепресивної терапії отримували венлафаксин у дозуванні 37,5–150 мг/добу, пацієнти II групи отримували міансерин 30–60 мг/добу.

Усім пацієнтам на етапі госпіталізації було проведено клініко-анамнестичне, клініко-психопатологічне та лабораторне обстеження, ЕКГ, ЕЕГ-дослідження, огляд спеціалістів (терапевта, невролога, офтальмолога, хірурга). За необхідності проводили КТ-обстеження головного мозку, УЗД ОЧП, огляд травматолога, нарколога та інших лікарів за призначенням. Особливої уваги надавали психодіагностичному обстеженню, яке проводили як лікар-психіатр, так і медичний психолог. Усі пацієнти мали від 98 до 145 балів за Міссісіпською шкалою (військовий варіант), що свідчить про наявність ознак клінічного варіанту ПТСР.

У процесі лікування всі пацієнти отримували психотерапевтичне лікування, як у індивідуальній, так і в груповій формах, за програмою реабілітації для військовослужбовців.

Результати. Оцінку результатів лікування проводили на 7, 14 та 21 дні лікування. Аналіз отриманих результатів показав, що у пацієнтів I клінічної групи, які отримували в якості антидепресивної терапії венлафаксин, редукція симптоматики ПТСР та РА відбувалася значно повільніше, необхідне було додаткове призначення анксиолітичних препаратів, снодійних та нормотимічних засобів, на відміну від пацієнтів II групи, які отримували міансерин. У пацієнтів II групи зафіксовано кращу позитивну динаміку психічного стану. Потреби у призначенні додаткових психотропних препаратів не було.

Висновки. Оцінюючи результати лікування пацієнтів з ПТСР та РА ми виявили, що терапія міансерином достовірно ефективніша для терапії вказаних психічних розладів, порівняно з венлафаксином.

Ключові слова: посттравматичний стресовий розлад, розлади адаптації, Міссісіпська шкала, венлафаксин, міансерин.

A. M. Skrypnikov¹, K. V. Gryn^{1,2}, I. P. Martynenko¹

THERAPEUTIC ASPECTS OF TREATMENT OF POST-TRAUMATIC STRESS DISORDERS AND ADAPTATION DISORDERS

¹Ukrainian Medical Stomatological Academy, Poltava, Ukraine

²Regional Clinical Psychiatric Hospital named O.F. Maltsev, Poltava, Ukraine

ekaterina.grin@mail.ru

Background. Post-traumatic stress disorder and adaptation disorders is one of the most common and damaging forms of mental disorders in survivors in dangerous situation, and occupy a central place in the number of borderline mental disorders.

Objective. The aim of this work was to analyze therapeutic strategies in the treatment of patients with this pathology.

Materials and methods. Provided informed consent were examined in 56 patients – combatants, who suffered from post-traumatic stress disorder and adaptation disorder. These persons were treated at the Poltava's Regional Clinical Psychiatric Hospital named O. F. Maltsev from 2014 to 2015. All patients were divided into two clinical diagnostic groups by the criterion of purpose antidepressant. Patients of the first group (28 people) as antidepressant therapy received venlafaxine in doses of 37.5–150mg/day, patients of group II (28 people) received mianserin 30–60 mg/day.

Results and conclusions. Evaluating the results of treatment of patients with this disease revealed, that treatment with mianserin has significantly better efficacy in the treatment of these mental disorders compared to venlafaxine.

Keywords: post-traumatic stress disorder, adaptation disorders, Misisips scale, mianserin, venlafaxine.